

PÄÄKIRJOITUS // 24.1.2015

Uskonvalinnan aika

Jumalanpilkan unohtaminen käsitteenä olisi ensiaskel tiellä kohti kirkkojen ja valtion eriyttämistä. Muutos voisi vahvistaa niin uskonnottomia kuin uskovia.

Suomessa on uskonnonvapaus, mutta samalla kaksi kristillistä kirkkoa on eri asemassa kuin muut uskonnolliset yhdyskunnat.

Taustalla on pitkä perinne. Seurakunnat hoitivat pitkään yhteiskunnallisia tehtäviäkin, ja lähes kaikki suomalaiset kuuluivat kirkkoon, selvä enemmistö evankelis-luterilaiseen. Valtionkirkkoa meillä ei ole, nykyisin puhutaan kansankirkoista. Mutta tiettyjä valtiollisia piirteitä on, eikä Suomessa ole tehty niin selvää eroa valtio- ja kirkkoinstituutioiden välille kuin Ruotsissa.

Evankelis-luterilainen ja ortodoksinen kirkko keräävät verojakin. Ne ovat saaneet jopa osansa yhteisöverosta, vaikka verotettavan yrityksen omistajat ja työntekijät olisivat kaikki uskonnottomia.

Todellisuus kuitenkin muuttuu kovaa vauhtia. Kirkkojen jäsenkanta hupenee. Edessä oleva sukupuolineutraalin avioliittolain säätäminen on esimerkiksi käynnistänyt keskustelun luterilaisen kirkon sisäläkin siitä, olisiko sen luovuttava vihkimisoikeudesta.

VIIMEKSI ON NOUSSUT keskusteluun rikoslaissa edelleen oleva jumalanpilkkakielto.

Vuoden 1998 uudistuksen jälkeenkin on uskonrauhan rikkomista koskevassa rikoslain 17. luvun 10. pykälässä nimittäin tällainen määrittely: ”Joka julkisesti pilkkaa Jumalaa tai loukkaamistarkoituksessa julkisesti herjaa tai häpäisee sitä, mitä uskonnonvapauslaissa tarkoitettu kirkko tai uskonnollinen yhdyskunta muutoin pitää pyhänä (...) on tuomittava uskonrauhan rikkomisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi”.

Jos sitä ryhdyttäisiin soveltamaan oikeudessa, olisi tarpeellista tulkita, miksi Jumala on kirjoitettu isolla alkukirjaimella, mikä viittaa selvästi kristilliseen Jumalaan. Toisaalta joku voisi perustella senkin puolesta, että kyseessä on samalla käännös islamilaisien Allahista.

Tällaisenaan lainkohta ei suojaa Jumalaa vaan uskovien ihmisten tunteita. Uskovan kristitynkin näkökulmasta lienee mahdollista, että ihminen voisi jotenkin loukata tai haavoittaa Jumalaa.

Avioliittokäsityksen muutos pakotti kirkon jo pohtimaan luopumista vihkimisoikeudesta.

Uskovan kristitynkin näkökulmasta lienee mahdotonta, että ihminen voisi jotenkin loukata tai haavoittaa Jumalaa.

SUOMESSA ON INNOSTUTTU puhumaan normitalkoista. Sopiva peruste säädöksen purkamiselle on, ettei sen toimeenpanoa pystytä varmistamaan eikä sen valvominen onnistu.

Jumalanpilkkakielto olisi yksi sopiva kohde normien purkajille. Eihän lakikokoelman pidä olla mikään toiveiden tynnyri eikä käytöksen kultainen kirja. Lain pitää olla ymmärrettävä määrittely luvallisesta ja luvattomasta sekä siitä, mitä seuraa rikkomuksesta.

Kansalaiset ja media voisivat jatkaa toi-

mintaansa nykyisin linjauksin ja tavoin. *Charlie Hebdo* -tyyppisen materiaalin julkaiseminen muuttuisi lailliseksi, mutta vastuuntuntoisella medialla ei olisi mitään tarvetta ryhtyä julkaisemaan ivaa ivan vuoksi eikä pilkkaamaan kenenkään uskoa tai pyhinä pitämiä asioita.

JUMALANPILKAN UNOHTAMINEN käsitteenä olisi samalla sopiva ensiaskel tiellä kohti kirkkojen ja valtion selkeää erottamista toisistaan. Keskustelu avioliiton käsitteestä osoittaa, että suunnan ottaminen olisi myös eduksi ja helpotukseksi luterilaiselle kansankirkolle ja muillekin uskonnollisille yhteisöille.

Oikeistolaiseksi mielletty ajatuspaja Libera julkisti tällä viikolla analyysin, jossa hahmotellaan juuri askelia kohti historiallisen pesäeron tekemistä. Joonas Räsänen laatimassa tekstissä hämmästellään esimerkiksi sitä, että uskonnoton liikkeenharjoittaja joutuu noudattamaan aukioloaikoja, jotka perustuvat kirkollisiin pyhiin eli jonkun toisen uskontoon.

Eikä kyse olisi vain luterilaisten tai ortodoksien erityisasemien häivyttämisestä. Esimerkiksi jehovantodistajien vapautus asevelvollisuudesta olisi arvioitava uudelleen, jos uskonnot ja maallinen yhteiskunta eriyttäisiin selkeästi.

Kansankirkkoihin kuuluvien oikeuksia ja valinnanvapautta puolestaan kaventaa se, että heillä ei ole mahdollisuutta valita koulussa oppiaineeseen elämäntutkimustietoa vaan on osallistuttava uskonnotunneille.

Hallitun pesäeron tekeminen vaatii huolellisen valmistelun ja aikaa. Mutta oikein toteutettuna se vahvistaisi kaikkia.

PERISKOOPPI

JUKKA RITOLA/AAMULEHTI

He tietävät mitä tekevät

Terveisiä täältä valtuustosta! Tampereen kaupunginvaltuuston maanantainen kokous pani tarkkailijan epäilemään, etteivät he tiedä mitä tekevät. Vasemmistoliiton valtuutetut Varpu Jutila ja Minna Minkkinen tiesivät ainakin sen, että kohukokouksessa pitää ottaa itsestään paripotretti jaettavaksi kavereille sosiaalisessa mediassa. KARI HUOVIOLA & JUKKA RITOLA, KUVA

JÄLKIKIRJOITUS

Tammelantorillekin sopisi kauppahalli

Kauppahalli Tampereen Tammelantorille? Miksei.

Maailman metropoleissa halleja on usein kymmenittäin saman kaupungin alueella. Barcelonakin kerää mainetta lähinnä La Boqueriallaan, mutta kylässä on monta muutakin käynnin arvoista myymälätiskien kokoomaa.

Tammelantorille kauppahallia haluaa nyt yksi Tampereen lukuisista eduskuntaan pyrkivistä apulaispormestareista, sosiaalidemokraatti Pekka Salmi.

Salmelle kiitos ajatuksesta, mutta samalla huomautus, että hyvähän on ehdottaa kun samalla ehdottaa, että jonkun muun rahoilla se pitää rakentaa. Tällä tavalla hanke hyyytyy helposti kysymykseen ”kuka ottaa kopin?”

Ja ennen uusien hallien laajaa visioimista on syytä pitää huolta siitä, että Tampereen keskustassa sijaitseva Kauppahalli säilyy ja kehittyy.

Sekin on ollut ajoittain uhattuna ja sinnekin on ajoittain ollut vaikea löytää innokkaita myyjäyrittäjiä siten, että tuotevalikoima ja tarjonta pysyisivät riittävän monipuolisina.

AAMULEHTI

VUODESTA 1881

Vastaava päätoimittaja
Jouko Jokinen
työpuhelin 010 665 3100
jouko.jokinen@aamulehti.fi

Päätoimittaja
Jorma Pokkinen
työpuhelin 010 665 3101
jorma.pokkinen@aamulehti.fi

Sähköpostit
etunimi.sukunimi@aamulehti.fi

Postiosoite
PL 327, 33101 Tampere
Käyntiosoite
Itäisenkatu 11, Tampere

Puhelinkeskus
010 665 111, arkisin 8–17

Vinkkaa uutisesta
0800 02030
al.uutisvinkki@aamulehti.fi

Eikö lehti tullut?
jakelupäivystys 0800 96675
ma-pe klo 6–11, la-su klo 7–11

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
010 665 8102, arkisin 8–16.30

Ilmoitusmyynti
Lukijat: 010 665 8101
Yritykset: 010 665 8105

HETKI

Aamulehden digitaalinen iltapäiväjulkaisu Hetki ilmestyy maanantaista perjantaihin kello 15.30. Hetki tarjoaa nopeasti omaksuttavan uudenlaisen uutiselämyksen osoitteessa aamulehti.fi/hetki.

LUKIJAN KUVAT

Satuitko paikalle, kun jotain tapahtui? Lähetä kuvasi osoitteeseen al.palaute@aamulehti.fi tai multimediamiestiniä numeroon 050 436 6484. Liitä mukaan yhteystietosi. Maksamme julkaistuista kuvista palkkion.

A UUTISET

Uutiset _____ **A 4–28**
→ Raha _____ A 30–35
→ Maailma _____ A 36–38

A URHEILU

Urheilu _____ **A 40–45**
→ Tulokset _____ A 45
→ Sää _____ A 46–47

B IHMISET

Ihmiset _____ **B 1–11**
→ Lukijalta _____ B 8–9
→ Meidän kesken _____ B 10–11

B KULTTUURI

Kulttuuri _____ **B 12–21**
→ Arvot _____ B 18
→ Menot _____ B 21
→ Teema: auto ja liikenne. B 26–27
→ Tehtävät _____ B 28
→ Sarjakuvat _____ B 28–29
→ Televisio _____ B 30–32

C KOTI

Koti _____ **C 1–32**
→ Asuntoilmoitukset _____ C 4–32